

PRESUDA SUDA

14. svibnja 1974.(*)

U predmetu 4/73,

J. Nold, Kohlen- und Baustoffgrosshandlung, komanditno društvo njemačkog prava sa sjedištem u Darmstadtu, koje zastupa Manfred Lütkehaus, odvjetnik iz Essena, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri uredu Andréja Elvingera, 84, Grand-Rue,

tužitelj,

protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupa njezin pravni savjetnik Dieter Oldekop, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri uredu njezina pravnog savjetnika Pierra Lamoureuxa, 4, boulevard Royal,

tuženika,

koju podupiru

Ruhrkohle Aktiengesellschaft, dioničko društvo sa sjedištem u Essenu,

i

Ruhrkohle Verkaufs-Gesellschaft mbH, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Essenu, koje zastupa Otfried Lieberknecht, odvjetnik iz Düsseldorfa, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri uredu Alexa Bonna, 22, côte d'Eich,

intervenijenti,

povodom tužbe za poništenje Odluke Komisije od 21. prosinca 1972. o odobrenju novih prodajnih uvjeta društvu Ruhrkohle AG,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, A. M. Donner i M. Sørensen, predsjednici vijeća, P. Pescatore (izvjestitelj), H. Kutscher, C. Ó Dálaigh i A. J. Mackenzie Stuart, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Trabucchi,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Tužbom podnesenom 31. siječnja 1973. poduzeće J. Nold, komanditno društvo koje se u Darmstadtu bavi veletrgovinom ugljena i građevinskog materijala, zatražilo je u konačnoj inačici svojega zahtjeva poništenje Odluke Komisije od 21. prosinca 1972. o odobrenju novih trgovinskih uvjeta društvu Ruhrkohle AG (SL 1973., L 120, str. 14.) i podredno, utvrđenje ništetnosti i neprimjenjivosti te odluke u mjeri u kojoj se ona odnosi na tužitelja.

Tužitelj u biti prigovara tome što se tom odlukom Prodajnoj agenciji rurskih ugljenokopa dozvolilo da neposrednu opskrbu ugljenom uvjetuje sklapanjem fiksnog dvogodišnjeg ugovora koji predviđa kupnju najmanje 6 000 tona godišnje za opskrbu kućanstava i malih potrošača, što je količina koja znatno premašuje njegov godišnji obim prodaje u tom sektoru, čime je on istisnut s položaja izravnog veletrovgovca.

Dopuštenost

- 2 Komisija ne osporava dopuštenost tužbe.

Za razliku od nje, Ruhrkohle AG i Ruhrkohle-Verkauf GmbH, intervenijenti, ističu nedopuštenost tužbe zbog nepostojanja pravnog interesa tužitelja.

Prema njihovu mišljenju, u slučaju da tužitelj uspije u sporu i odluka od 21. prosinca 1972. bude poništena, učinak presude Suda bio bi oživljavanje trgovinskog propisa koji je prethodio onomu koji je predmet sporne odluke.

Tužitelj ne ispunjava ni zahtjeve prethodnog propisa, pa bi on bez obzira na ishod postupka izgubio položaj izravnog veletrovgovca.

- 3 Taj prigovor nije prihvatljiv.

Naime, u slučaju da se pobijana odluka poništi zbog uložениh prigovora, prema svim predviđanjima Komisija bi odobreni trgovinski propis trebala nadomjestiti novim odredbama, koje bi bolje odgovarale tužiteljevom položaju.

Prema tome, ne može se osporavati interes tužitelja za poništenje sporne odluke.

Meritum

- 4 Tužitelj nije detaljnije naveo na kojim od razloga za poništenje iz članka 33. Ugovora o EZUČ-u temelji svoju tužbu za poništenje sporne odluke.
- 5 U svakom slučaju znatan dio tužbenih navoda treba odmah odbiti u mjeri u kojoj se tiču prigovora koji se ne odnose na odredbe pobijane odluke Komisije, nego na tužiteljev odnos s intervenijentima.

- 6 U mjeri u kojoj se prigovori stvarno odnose na odluku Komisije, tužitelj u pisanoj i usmenoj argumentaciji u biti ističe tužbene razloge glede bitnih povreda postupka i povreda Ugovora ili pravnih pravila koja se odnose na njegovu primjenu.

Što se tiče prigovora koji se odnose na nove uvjete za izravnu kupnju od ugljenokopa, oni se oslanjaju osobito na nedostatno obrazloženje pobijane odluke, diskriminaciju prema tužitelju i navodno kršenje njegovih temeljnih prava.

1. Prigovori koji se odnose na nedostatno obrazloženje i diskriminaciju

- 7 Odlukom od 27. studenog 1969. Komisija je na temelju članka 66. stavaka 1. i 2. Ugovora o EZUČ-a odobrila koncentraciju većine rudarskih društava u Ruhrskom području u jedno jedinstveno društvo Ruhrkohle AG.

U skladu s člankom 2. stavkom 1. te odluke, novo je društvo obvezno svaku promjenu svojih prodajnih uvjeta dostaviti Komisiji na odobrenje.

Društvo Ruhrkohle AG je 30. lipnja 1972. Komisiji uputilo odgovarajući zahtjev.

Komisija ga je odobrila odlukom od 21. prosinca 1972., koja je predmet ovog spora.

Pravilima odobrenima tom odlukom propisuju se novi uvjeti glede najmanjih količina koje se trgovci moraju obvezati kupiti kako bi dobili pravo na izravnu opskrbu od proizvođača.

Konkretno, izravna opskrba uvjetovana je sklapanjem dvogodišnjeg ugovora kojim se trgovac obvezuje kupiti najmanje 6 000 tona godišnje za opskrbu sektora kućanstava i malih potrošača.

- 8 Komisiji se prigovara da je društvu Ruhrkohle AG dozvolila da proizvoljno odredi taj uvjet, koji je tužitelju, zbog obima i naravi njegove godišnje prodaje, onemogućio izravnu kupnju te ga potisnuo na razinu posrednog trgovca, sa svim nepovoljnostima koje taj trgovinski položaj nosi.

Kao prvo, tužitelj smatra diskriminirajućim da je, za razliku od drugih poduzeća, izgubio pravo na izravnu opskrbu od proizvođača te se tako našao u nepovoljnijem položaju od drugih trgovaca koji i dalje uživaju tu povlasticu.

Kao drugo, tužitelj se poziva na članak 65. stavak 2., koji za slično činjenično stanje kao što je ono iz članka 66. dopušta sporazume o skupnoj prodaji samo kada ti sporazumi „znatno doprinose poboljšanju proizvodnje ili distribucije navedenih proizvoda”[neslužbeni prijevod].

- 9 U obrazloženju svoje odluke Komisija je istaknula da je bila svjesna da uvođenje novih prodajnih pravila znači da će određen broj trgovaca zbog svoje nesposobnosti da preuzmu gore navedene obveze izgubiti pravo na izravnu kupnju od proizvođača.

Tu mjeru opravdava potrebom da društvo Ruhrkohle AG, zbog snažnog pada prodaje ugljena, svoju distribuciju racionalizira tako da izravnu suradnju ograniči na one trgovce koji mu mogu jamčiti odgovarajući obim prodaje.

Zahtjevom za ugovaranje najmanje godišnje količine otkupa zapravo se ugljenokopima želi osigurati redovita prodaja količina koje su prilagođene njihovom proizvodnom ritmu.

- 10 Iz objašnjenja Komisije i intervenijenata proizlazi da se određivanje gore utvrđenih kriterija može opravdati ne samo tehničkim uvjetima iskorištavanja ugljenokopa, nego i specifičnim gospodarskim poteškoćama koje su posljedica pada proizvodnje ugljena.

Stoga se čini da se ti kriteriji, utvrđeni aktom opće primjene, ne mogu smatrati diskriminirajućima te su u Odluci od 21. prosinca 1972. pravno dostatno obrazloženi.

Što se tiče primjene tih kriterija, ne tvrdi se da se prema tužitelju postupuje drukčije nego prema poduzećima koja su isto tako, zato što nisu ispunila zahtjeve određene novim pravilima, izgubila pogodnost izravne kupnje od proizvođača.

- 11 Te tužbene razloge stoga treba odbiti.

2. Prigovor koji se odnosi na navodne povrede temeljnih prava

- 12 Tužitelj naposljetku tvrdi da su prekršena neka od njegovih temeljnih prava jer ga ograničenje uvedeno novim trgovinskim pravilima koja je odobrila Komisija isključuje iz izravne opskrbe i time šteti profitabilnosti i slobodnom razvoju poslovne djelatnosti njegova poduzeća do te mjere da to ugrožava njegovu egzistenciju.

Tako se odlukom navodno krši tužiteljevo pravo koje se može izjednačiti s pravom vlasništva kao i pravo na slobodno obavljanje poslovne djelatnosti, koja su oba zaštićena Temeljnim zakonom (Grundgesetz) Savezne Republike Njemačke, ustavima drugih država članica i raznim međunarodnim ugovorima, osobito Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenog 1950. i Protokolom uz tu Konvenciju od 20. ožujka 1952.

- 13 Kao što je Sud već odlučio, temeljna prava sastavni su dio općih pravnih načela čije poštovanje on osigurava.

Pri osiguravanju zaštite tih prava Sud je dužan nadahnuti se ustavnim tradicijama koje su zajedničke državama članicama pa stoga ne može poduprijeti mjere koje su nespojive s temeljnim pravima priznatima i zaštićenima ustavima tih država.

I međunarodni instrumenti o zaštiti ljudskih prava u čijem su sklapanju sudjelovale države članice ili čije su one potpisnice mogu dati smjernice koje treba slijediti u okviru prava Zajednice.

Tužiteljeve prigovore treba ispitati s obzirom na ta načela.

- 14 Iako ustavni poredak svih država članica štiti vlasništvo i na sličan način osigurava slobodu rada, obavljanja trgovine i drugih profesionalnih djelatnosti, tako zajamčena prava daleko su od toga da osiguravaju uživanje apsolutnih prerogativa pa ih treba sagledati s obzirom na društvenu zadaću njima zaštićenih pravnih dobara i djelatnosti.

Zato su prava ove vrste u pravilu zajamčena samo uz predviđena ograničenja koja su u javnom interesu.

Nadalje, i u pravnom poretku Zajednice legitimno je da za ta prava vrijede određena ograničenja koja su opravdana ciljevima Zajednice koji su od općeg interesa, pod uvjetom da se ne povređuje sama bit tako zajamčenih prava.

Što se tiče jamstava danih određenom poduzeću, ona se ni u kojem slučaju ne mogu proširiti na zaštitu pukih trgovinskih interesa ili prilika čija je neizvjesnost sastavni dio same biti gospodarske djelatnosti.

- 15 Nepogodnosti koje ističe tužitelj više su posljedica gospodarskih promjena nego pobijane odluke. Na tužitelju je da, suočen s promjenama u gospodarstvu prouzročenima padom proizvodnje ugljena, prihvati novo stanje i sam izvrši potrebne prilagodbe.
- 16 Zbog svih tih razloga ovaj tužbeni razlog ne treba uzeti u obzir.
- 17 Tužba se stoga odbija.

Troškovi

- 18 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove.
Tužitelj nije uspio u postupku.
- 19 Rješenjem predsjednika od 14. ožujka 1973. i rješenjem Suda od 21. studenog 1973. utvrđeno je da će se o troškovima u vezi sa zahtjevom za odgodu izvršenja pobijane odluke i zahtjevom za intervenciju odlučiti naknadno.
- 20 Rješenjem od 21. lipnja 1973. Sud je tužitelju naložio snošenje troškova koji su društvima Ruhrkohle AG i Ruhrkohle-Verkauf GmbH do tada bili prouzročeni zbog glavnog postupka i postupka privremene zaštite.

Slijedom navedenog,

SUD,

odbivši sve daljnje ili suprotne zahtjeve, proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija kao neutemeljena.**
- 2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova postupka, uključujući troškove za koje je u rješenjima od 13. veljače i 21. studenog 1973. utvrđeno da će odluka o njima biti donesena naknadno i troškove koji su bili predmetom rješenja od 21. lipnja 1973.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 14. svibnja 1974.

[Potpisi]

* Jezik postupka: njemački

RADNI PRIJEVOD